

koutů republiky do Vílance

Sornas: Poklepat na rameno umí hokejisté dobře

Novodobí váleční veteráni jsou úspěšní lidé, kteří například vedou firmy, jsou poslanci Parlamentu. Pomoc jim potřebuje okolo 10 procent, říká místopředseda SVV Ladislav Sornas.

■ Pavel Bajer

K čemu je vlastně třeba Sdružení válečných veteránů (SVV)?

SVV jsme založili v roce 1992. Bylo to rok poté, co jsme se vrátili z války v Perském zálivu. Založili jsme organizaci, abychom mohli žádat, abychom mohli chtít něco na papíře. Zkrátka, abychom existovali.

První takový úkol SVV byl, když si uvědomíte, že v roce 1992-1993 se redukovala československá a později česká armáda, abychom pomáhali našim členům, kteří ztraceli práci.

V armádě jsme se znali všichni, takže jsme jim pomohli najít místo u jiného útvaru. V Perském zálivu bylo 100 důstojníků československé armády z různých koutů republiky. Měli jsme proto své spolupracovnice v podstatě všude.

S čím jste pomáhali dále?

Za druhé jsme začali řešit zdravotní problémy, které naši lidé měli, protože najít doktora a ještě ke všemu dobrého doktora není tak jednoduché. Jelikož náš člen a pozdější předseda (Pavel Budinský) je doktor, uměl pomoci vojákům, kteří sháněli lékaře. Nakonec se ukázalo, že po letech potřebovali doktory i pro své malé děti. A najít dětského doktora-pediatra je problém snad v celé republice.

Za třetí vojáci chodili do civilu, protože armáda není na pořád. Začali jsme jim proto hledat místa v civilu. Dokonce jsme na to udělali projekt a pomohli jsme zaměstnat 200 vojáků. Proto je třeba SVV.

Předtím nic takového jako SVV nebylo?

Ne, protože nebyli váleční veteráni. Poprvé vyrazila tehdy československá armáda v roce 1990-1991 do války v Perském zálivu a my jsme tam ty úkoly zvládli. Zvládli jsme je tak dobře, že se všichni divili. Založit SVV bylo úplně přirozené. Víte jak jsme se dříve jmenovali?

To nevim.

Původně jsme se jmenovali Združení vojnových veteránů, protože ten, co mi s tím pomáhal, byl Slovák.

Po rozdělení federace fungovalo SVS tedy v Čechách i na Slovensku?

Na Slovensku úplně ne. Na Slovensku založili svoji první organizaci vojáci, co byli ve válce v Jugoslávii. To byli hlavně ženisté. Podle mého názoru fungují stej-

ING. PPLK. LADISLAV SORNAS, místopředseda SVV.

Foto: Pavel Bajer

ně jako my. Snaží se také pomáhat svým členům, když ztratí práci, mají zdravotní nebo sociální problémy.

Nová agentura

Od začátku roku se o vás stará také nová Agentura pro válečné veterány...

U ministerstva obrany bylo vždycky nějaké oddělení, později odbor, který se zabýval válečnými veterány. Dokonce byl i za socialismu. Zabýval se ale válečnými veterány z druhé světové války. Řekl bych, že fungoval dobře.

Druhoválečným veteránům pomáhal se zdravotními problémy, s umisťováním do domovů důchodců tím stylem, že danému zařízení pro seniory, které přijalo veterány z druhé světové války, připláceli na provoz atd. A pro vojáky z druhé světové války to byla dost velká pomoc. V dnešní době jich už moc není. Takže nový Odbor pro válečné veterány ministerstva obrany přichází s celkem širokou pomocí pro novodobé válečné veterány.

Potřebují váleční veteráni pomoc často?

Abyste si nemyslel, 90 procent novodobých válečných veteránů se o sebe umí postarat. Jsou to úspěšní lidé, kte-

ří například vedou firmy, jsou poslanci parlamentu. Řekl bych, že pouze 10 procent potřebuje nějakou pomoc. A to jsou vojáci spíše nižších hodností, kteří byli na misích. Například v Jugoslávii byli vojáci po základní službě nebo v záloze. Těm už je dnes taky 60-70 let a zdravotní a sociální problémy se jim nevyhýbají. My žijeme v Praze, ale problémy jsou mimo Prahu. Tam je život opravdu těžký.

Jste jedinou organizací pro válečným veterány na území ČR?

Ne. Je více organizací válečných veteránů. Nechci, aby to vyznělo posměšně, ale jsou to organizace, které mají třeba pět členů. Nemohou dělat pomoc zdravotní, sociální nebo pracovní, o kterých jsem mluvil. Spíše dělají takové piety nebo sázejí stromy nebo jinou propagaci - a je moc dobře, že to dělají. Užitečnou práci dělají sto procentně.

Dobře, ale vy jste velká organizace, nedubluje nová agentura vaši činnost?

Nedubluje, protože ona se nezaměřuje, aby dostala dotaci od EU na zaměstnání veteránů. To byla jedna z našich největších akcí, že jsme přeškolovali vojáky, kteří už byli v civilu a ztratili civilní práci. Měli jsme peníze na to, aby-

Podplukovník Ing. Ladislav Sornas (*1955)

■ Bývalý voják z povolání.

■ Účastník řady zahraničních misí: například v Perském zálivu, bývalé Jugoslávii nebo v Demokratickém Kongu (dříve Zair).

■ Jeden ze zakládajících členů SVV.

■ Místopředseda celostátního SVV.

chom jim zaplatili rekvalifikaci. Dokázali jsme jednat s budoucími zaměstnavateli na rovinu. Jako například jakého chtějí vojáka a co má umět.

Můžete být konkrétní?

Vysokozdvížeň vozíky, svářet argonem? Dobře, dáme mu ten kurs a zaměstnáš ho? Tak tady máš pět tisíc každý měsíc dotaci na jeho mzdu, aby byl levnější než jiný člověk. Za rok se pak třeba ukáže, že je super a zůstane zaměstnán už bez té dotace. Zkrátka jsme jim pomohli nastartovat civilní život.

Naše organizace nemá žádného placeného zaměstnance. Jsme ve všech krajích a ve všech krajích je výbor a krajský lídr. A to jsou lidé, kteří to dělají ve svém volnu. Ono to totiž funguje tak, že se voják vždycky obrátí na svého velitele, když něco potřebuje. A když jsi byl jeho velitelem, tak mu musíš pomoci, i když jím už nejsi. Ale říkám, jenom pár lidí tu pomoc potřebuje.

Ale vraťte se k nové agentuře...

Odbor pro válečné veterány si velmi dobře vytvořil Agenturu pro pomoc válečným veteránům. To znamená praporečci, kteří dál slouží v armádě, jsou ve všech krajích. Je jich možná 50 a pomáhají nám třeba, že ty lidi objíždějí, mají čas zatelefonovat, mají čas sbírat lidi, kteří tu pomoc potřebují. A dělají to na plný úvazek, jsou řízení, mají možnosti a je to tak dobře.

Dalo by se tedy říci, že jejich činnost vítáte?

Ano. Například existuje Vojenský fond solidarity. Jenže fond nemohl dát peníze lidem mimo armádu. Byl jenom pro vojáky, co slouží, a ne už pro ty, co už jsou mimo armádu. Od začátku roku fond změnil svůj charakter, své stanovy a dokáže zaplatit i válečným veteránům, kteří už jsou dávno v civilu.

Například teď byly povodně a pomohli i veteránům, kteří byli postiženi. Pomůže se zdravotními problémy, které někteří veteráni mají. Fond umí celkem rychle poskytnout peníze, když je člověk v nouzi. A člověk se do nouze dostane velmi rychle.

Můžete to rozvést?

Teď třeba řešíme pracovní úraz. Veterán dostává rok peníze, protože měl pra-

covní úraz. Ale teď bude přezkušován kvůli invaliditě. Jakmile si ale dá žádost o invaliditu, tak už mu neplatí ty první peníze a to může trvat třeba tři měsíce.

Vojenský fond se o tyto lidi umí starat a peníze jim poskytnout třeba jako půjčku. Když mu pak peníze zaplatí zpětně, tak je vrátí. Ale je adresa, kam se veteráni mohou obrátit, před tím nebyla. Teď adresa je a dokonce vítá lidi, kteří si řeknou o pomoc. Nevyhání je vidlemi, vítá je a to dříve nebylo.

Vztah k Jihlavě

Proč jste si vybrali pro svůj sněm zrovna Jihlavu (Vílance)?

Ve všech krajích máme organizace SVV, samozřejmě i v Jihlavě. Co se týká řízení organizace, tak je náš nejlepší. Předseda organizace plukovník Frenc umí velet, i když už je v civilu. Členové bývalí vojáci přijdou, když je zavolá. Přijdou na setkání, řeknou mu, když něco potřebují. Je tam velká důvěra a celá ta rodina válečných veteránů v Jihlavě funguje.

Pozná se to podle toho, že má na schůzi 90 procent lidí. Pozná se to podle toho, že všichni jedou někam na víkend do nějaké vojenské zotavovny i s rodinami.

To je určitě pro jihlavskou organizaci dobrá zpráva...

Lidé potřebují někam patřit. Když jsou v problému, tak potřebují mít kam zavolat, buď si jenom postěžovat nebo poprosit o pomoc. A to Jihlava dělá a dělá to velmi dobře. V Jihlavě jsme už podruhé. Sněm SVV děláme jednou za dva roky. Protože se letos v nepodařil v Praze, tak se uskutečnil v Jihlavě. A v Jihlavě nejsou problémy. Sněm byl opravdu velmi dobře zorganizován.

K armádě v minulosti patřil i hokejový klub Dukla Jihlava. Sledujete ho?

Naše jihlavská organizace má dokonce velmi dobré styky s Duklou Jihlava. Každoročně v předvečer Dne válečných veteránů (11. listopadu) se představí divákům některý z válečných veteránů před zápasem v hokejové hale. Dostane dres se svým jménem a fanoušci jihlavského hokeje mu zatleskají. Ví, že váleční veteráni jsou obyčejní chlapi, kteří byli v nějaké misi, splnili si tam úkoly jak měli, vrátili se domů a potřebují jen jednou za rok poklepat na rameno a to dělají hokejisté a vedení Dukly velmi dobře.

I vy jste se zúčastnil jednoho slavnostního vzhazování. Jaké na to máte vzpomínky?

Bylo to loni na zimním stadionu v Pelhřimově, kam jsem byl pozván jihlavským hokejem. Dostal jsem tam dres se svým jménem. Ještě byl se mnou kolega, který se jmenuje Hvězda. Když jsme ty dva dresy drželi, tak tam bylo najednou napsáno Hvězda Sornas. A já jsem si říkal: „Hergot, já jsem hvězda (smích).“

Sdružení válečných veteránů (SVV) ČR

■ Největší spolek válečných veteránů v ČR.

■ Nezisková organizace.

■ Patří do Světové federace válečných veteránů se sídlem v Paříži.

■ Založeno v roce 1992 příslušníky Československé samostatné protichemické jednotky, účastníky spojeneckých operací v Perském zálivu 1990-1991.

■ Má okolo 1500 členů, převážně vojáků v záloze.

■ Hlavním cílem je zdravotní a sociální pomoc válečným veteránům.

■ Předsedou krajské organizace na Vysočině je bývalý dlouholetý ředitel jihlavské městské policie plukovník Jan Frenc, který je i členem celostátního výkonného výboru SVV ČR.

ZÁVĚREČNÁ fotografie pořízená po skončení sněmu krátce před odjezdem delegátů u Mlýnhotelu ve Vílanci.

Foto: Pavel Bajer